

Yashil

IQTISODIYOT
TARAQQIYOT
va

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 2

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'sratish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 598 sahifa.

E'lion qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr	8
Baxtiyor Islamov	
Kichik biznesni rivojlantirishda "yashil" iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati	10
Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G'oipnazarov	
Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System ...	16
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko'rsatkichlari va ekologik muammolar	24
Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich	
Yashil budgetlashtirish va uni O'zbekistonda joriy etish istiqbollari	30
Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	
Iqtisodiyotda ta'lim va fan integratsiyasining asosiy yo'nalishlari	35
Yormatov Ilmidin Toshmatovich	
Transport vositalari va yo'llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir	39
Agzamov Shaxboz Akmalovich	
Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish	44
A. X. Salamov	
Biznes-reja baliqchilik xo'jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida	48
Dosmuratova Shaxista Kengashovna	
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog'liqligi	55
Axmediyeva Aliya Toxtarova	
Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	63
Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich	
Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari va ularni bartaraf etish yo'llari.....	67
Shamsiyev Nodir Muratovich	
Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari.....	72
Shagazatov Oybek bahodirovich	
Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo'nalishlari	76
Davlatov Sanjar Abdimannonovich	
Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari	80
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo'nalishlari	84
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida)	89
Yoriyeva Farangiz Murodillayevna	
Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi.....	94
Nazarova Umida Avazovna	
Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari	98
Mirzaxodjayev Alisher Botirovich	
Globallashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish	103
Mirzayev Musurmon Umidullayevich	
Surxondardon viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o'rni va ahamiyati	108
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Ta'lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili	113
Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich	
Ta'minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish	119
Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	
Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari	123
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
Razvitiye cifrovoy transformatcii bankovskogo sektora Respublikи Uzbekistan	129
Abdurahmanova Matluba Mahamadaminovna	

Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari.....	135
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich	
Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish.....	141
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva	
Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari:	
Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili.....	148
Sultonboeva Munira bahodirovna	
Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar.....	154
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li	
Vzaimosvazъь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта	159
С. С. Алиева, А. Назаров	
Erkin iqtisodiy zonalarning faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish.....	167
Sheraliyeva Saida Azatovna	
Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari	170
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich	
Инклюзивное образование и его особенности.....	175
Зайнутдинова Умидा Джалоловна	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	179
Qurbanov Muxiddin Abdullayevich	
Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari.....	184
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li	
Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari.....	188
Izbosarov Boburjon Bahriiddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi.....	193
G. Adilova	
Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash.....	197
Mardiiev Nurali	
Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlari.....	203
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili	207
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li	
Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari	213
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	221
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar	226
Eshimov Alisher Dusmurodovich	
Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini aniqlash metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi)	234
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'lioni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari	245
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li	
Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	250
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari.....	256
Kenjayev Soxib Sayfiyevich	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini joriy etish orqali budget-soliq siyosati samaradorligini yanada oshirish.....	260
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi	
Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli	266
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li	
Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari.....	274
Sobirov Otabeck Olimjonovich	

Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari	277
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Tijorat banklari foydasi va rentabilitik ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish	281
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo'llari	284
To'ychiyev Otabek Shamshihevich	
Vençur kapitalining mohiyati va O'zbekistonda vençur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari.....	288
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna	
Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash zarurati.....	293
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug'bek o'g'li	
Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta'sirini ko'p omilli ekonometrik modellashtirishda tahlil qilish.....	297
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo'llari.....	302
Abdullahayev Boburjon Akbaralievich	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	306
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	310
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	314
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov	
Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation	319
Mukhlisa Ikramova	
Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o'rni va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri	325
Yusupov Muhammadali Sohib o'g'li, J.D. Xojiyev	
Temir yo'l sanoat korxonalarida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo'yicha xorijiy tajriba.....	329
Kadirova Sharofat Amonovna	
Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО "Ўзтемирийўлайўловчи"	332
H. З. Кахарова	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	337
Sharipov Bobur Anvar o'g'li	
"STEKLOPLASTIK" MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish	342
Musyeva Shoiria Azimovna	
Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari.....	348
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova	
Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans.....	353
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova	
Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralar samaradorligiini KPI orqali baholash uslubiyati	357
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Fao tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari	362
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma'rifikat Umarovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o'ziga xos xususiyatlari	369
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi	
Процессы цифровизации АО "Худугазта'minot"	373
Хусанов Каҳрамон Нишонович	
O'zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo'llari.....	378
Abdullahayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G'ofurbek Iskandarbek o'g'li	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi	381
Bobayev Isroijon Abdinabiyevich	
Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta'sirini ekonometrik modellar bilan baholash.....	386
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	

O'zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari.....	394
Sh. Madraimov	
Kapital bozorida sug'urta kompaniyalar institutsional investor sifatida	397
Xasanova Lola Mamasharifovna	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	400
B. B. Berkinov	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari.....	409
G'afurov Umidjon Bahodir o'g'li	
Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta'minlangan aholi qatlamini qo'llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida).....	413
Karimov Bekzodjon Ilhomovich	
Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari	420
Pardayev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
Финансы или корпоративные финансы	426
Уринов Бобур Насиллоевич	
In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features	432
Akhunova Shakhistikhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugovpor kizi	
Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	437
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li	
Сокращение уровня бедности в Узбекистане.....	443
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta'sirini baholash	448
S. B. Inoyatov	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishslash amaliyotidagi muammolar va ularni barataraf etish yo'llari	453
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
Mahalliy budjet daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari	460
Ollokulova Feruza Mansurovna	
Kambag'allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta'minlashning muhim omili	463
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich	
Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyatি	469
Xalmuxamedova Zeboxon Babaxanova	
Tijorat banklari o'rtaqidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta'minlash istiqbollari	473
M. Yuldasheva	
Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari	480
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili	487
Mirzayev Mirza Abdullayevich	
Oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini instituttsional tahlil qilish mexanizmi	492
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Integrasiya sharoitida to'qimachilik sanoatining rivojlanishi	499
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	
Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o'tkazish jarayonlarini takomillashtirish	503
Karamatova Noiba Husnitdinovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlari	510
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ.....	517
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммадович	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo'llari	522
Sultanov Baxram Begdullayevich	

Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях.....	526
Самигова Гуландом Абдулжаббаровна	
Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lrim sifatiga ta'siri	534
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi	
Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin	539
Muminov Akmal Tulkunovich	
Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri	543
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich	
Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari	548
Shukurov Ilxom Safarboyevich	
Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari	555
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi	
Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi	560
Yuldashev G'iyos Turabekovich	
Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari	564
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna	
Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish	570
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Секреты интересного урока в начальной школе.....	577
Гараева Олеся Владимировна	
Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni.....	580
Ibragimova Gulchehra Toxirovna	
Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi.....	584
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida.....	591
Nabiiev Feruz Nurmurodovich	

HUDUDLARNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJY INVESTITSIYALARING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI

Shagazatov Oybek bahodirovich

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi
"InterForum" DUK direktori o'rinnbosari

Annotatsiya: Ushbu maqolada mintaqaviy rivojlanishda xorijiy investitsiyalar o'rni va ahamiyati hamda samaradorligi tahlil qilinadi. Adabiyotlar tahlili, qiyosiy misollarni o'rganish orqali maqola investitsiya ta'sirini kuchaytirish uchun asosiy muammolar va imkoniyatlarni aniqlaydi. Tadqiqot yakunida barqaror hududiy rivojlanishni ta'minlashda xorijiy investitsiyalarning jozibadorligi va samaradorligini oshirishga qaratilgan islohotlar va strategik tashabbuslar bo'yicha maqsadli takliflar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: xorijiy investitsiyalar, hududiy rivojlanish, barqaror o'sish, to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar.

Abstract: This article analyzes the role and importance and effectiveness of foreign investments in regional development. Through literature analysis, comparative case studies, the article identifies the main challenges and opportunities to enhance investment impact. At the end of the study, targeted proposals for reforms and strategic initiatives aimed at increasing the attractiveness and effectiveness of foreign investments in ensuring sustainable regional development were developed.

Key words: foreign investments, regional development, sustainable growth, direct foreign investments.

Аннотация: В данной статье анализируется роль, значение и эффективность иностранных инвестиций в региональном развитии. На основе анализа литературы и сравнительных тематических исследований в статье определены основные проблемы и возможности повышения инвестиционного эффекта. По итогам исследования были разработаны адресные предложения по реформам и стратегические инициативы, направленные на повышение привлекательности и эффективности иностранных инвестиций в обеспечении устойчивого регионального развития.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, региональное развитие, устойчивый рост, прямые иностранные инвестиции.

KIRISH

Rivojlanayotgan jahon iqtisodiyotida xorijiy investitsiyalarning hududiy rivojlanishni jadallashtirishdagi roli tobora ortib bormoqda. Katta iqtisodiy o'zgarishlar chorrahasida turgan O'zbekiston kabi davlatlar uchun xorijiy investitsiyalar samaradorligini optimallashtirish nafaqat strategik, balki barqaror o'sish zarurati hisoblanadi.

Markaziy Osiyodagi strategik joylashuvi, boy madaniy merosi va boy tabiiy resurslariga ega O'zbekiston xorijiy investitsiyalar uchun jozibali mamlakat hisoblanadi. 2016-yilda yirik iqtisodiy islohotlar boshlanganidan buyon mamlakatda ochiqroq iqtisodiy siyosat yuritish, valyuta kursini liberalallashtirish va ishbilarmonlik muhitini yaxshilash natijasida to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar ko'paydi. Biroq ushbu investitsiyalarning uning hududlari bo'ylab taqsimlanishi va samaradorligi notejis bo'lib, xorijiy kapitalning mintaqaviy rivojlanishga samarali hissa qo'shishini ta'minlash uchun optimal strategiyalar haqida savollar tug'dirdi.

Bu masalaning ahamiyati O'zbekiston mintaqalari bo'yicha iqtisodiy rivojlanishdagi nomutanosiblik bilan ta'kidlanadi, ba'zi hududlar sarmoya va innovatsiya markazlari sifatida gullab-yashnomoqda, boshqalari esa ishsizlik va rivojlanmaganlik bilan kurashib, ortda qolmoqda. Shu bois, xorijiy investitsiyalar samaradorligini oshirish ushbu nomutanosibliklarni bartaraf etishda, iqtisodiy ochiqlik afzalliklaridan butun mamlakat bo'ylab adolatliroq taqsimlanishini ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi.

Ushbu maqola O'zbekistonning hududiy rivojlanishiga xorijiy investitsiyalar samaradorligiga ta'sir qiluvchi ko'p qirrali masalalarni o'rganishga qaratilgan. Unda mamlakatimizga xorijiy sarmoyalarning joriy holati o'rganiladi, samarali investitsiyalar yo'lidagi to'siqlar aniqlanadi va mavjud investitsiya siyosatning mintaqaviy taraqqiyotga ta'siri tahlil qilinadi. Muvaffaqiyatli xorijiy investitsiyalar strategiyasiga ega bo'lgan mamlakatlarning qiyosiy tushunchalariga tayangan holda maqola O'zbekiston uchun hududiy iqtisodiy o'sishni ta'minlashda xorijiy kapital samaradorligini oshirish uchun asos yaratishni taklif qiladi.

ADABIYOT SHARHI

Xorijiy investitsiyalar va hududiy rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlik har tomonlama o'rganilib, ushbu investitsiyalar samaradorligi va ta'siriga ta'sir etuvchi omillarning murakkab o'zaro ta'siri aniqlandi. Vu Vang 2023-yilda Xitoyning 2009-yildan 2021-yilgacha bo'lgan tajribasiga e'tibor qaratgan holda barqaror rivojlanish kontekstida mintaqaviy ekologik samaradorlikdagi to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar va atrof-muhitni tartibga solishning rolini o'rganishdi. Xitoyning sharqiy mintaqasida buning ta'siri keng, boshqa mintaqalarda esa uning ta'siri unchalik katta emas edi. Ushbu tadqiqot mintaqaviy eko-samaradorlikni oshirishda to'g'ridan to'g'ri investitsiyalarning muhimligini va turli mintaqalarda turli xil ta'sirlarni ta'kidlaydi.

Fraymovich va Kolosova 2023-yilda xorijiy investitsiyalarning ikki tomonlama xususiyatini muhokama qilib, ularning tashqi iqtisodiy aloqalarni yaratish, raqobatbardoshlikni oshirish va innovatsiyalar orqali iqtisodiy rivojlanishdagi muhim rolini e'tirof etishdi. Shu bilan birga, ular xorijiy investitsiyalar sifati va tijorat va ijtimoiy manfaatlarni muvozanatlash uchun xorijiy pul oqimlarini boshqarishdagi qiyinchiliklarga oid davom etayotgan munozaralarni ham ta'kidladilar.

Chen 2018-yilda Xitoyning tashqi to'g'ridan to'g'ri investitsiyalarining viloyat iqtisodiy o'sishiga ta'sirini o'rganib chiqdi, bilimlarning teskari tarqalishi, ishchi kuchi harakati va sanoat aloqalari orqali iqtisodiy o'sishga ijobjiy ta'sir ko'rsatdi. Ushbu tadqiqot uy firmalarining mahsuldarligi va samaradorligini oshirish orqali mamlakat iqtisodiyotining o'sishiga hissa qo'shish uchun tashqi to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar salohiyatini ko'rsatadi.

2021-yilda Xitoyning viloyat ma'lumotlaridan foydalangan holda mintaqaviy innovatsiyalar orqali to'g'ridan to'g'ri investitsiyalarning yashil iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini o'rganib chiqdi. Ularning xulosalari shuni ko'rsatadi, to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar yashil iqtisodiy samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi, uning ta'sirida sezilarli mintaqaviy notejislik mavjud. Tadqiqot mintaqaviy innovatsiyalarning to'g'ridan-to'g'ri innovatsiyalar va yashil iqtisodiy samaradorlik o'rtasidagi munosabatlarda vositachi sifatidagi rolini ta'kidlab, to'g'ridan-to'g'ri innovatsiyalar mintaqaviy innovatsiyalar orqali yashil iqtisodiy samaradorlikni oshirishi mumkinligini ko'rsatadi.

Qabul qiluvchi mamlakatlardagi institutlarning sifati to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. 2008-yilda Dunning va Lundan tomonidan olib borilgan tadqiqot shuni ko'rsatadi, institutsional asoslar, jumladan, huquqiy tizimlar, tartibga soluvchi organlar va boshqaruv mexanizmlari barqaror rivojlanishga hissa qo'shadigan sifatli to'g'ridan to'g'ri investitsiyalarni jalb qilishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ularning ta'kidlashicha, kuchli institutlar nafaqat investitsiyalarni jalb qiladi, balki ushbu investitsiyalar qabul qiluvchi mamlakatning rivojlanish maqsadlariga mos kelishini ta'minlaydi va shu bilan ularning mintaqaviy rivojlanishga ta'sirini kuchaytiradi.

To'g'ridan to'g'ri investitsiyalar va mintaqaviy rivojlanish o'rtasidagi munosabatlarning muhim jihatni to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar mintaqaviy nomutanosiblikni kuchaytirishi mumkin. Rodriguez-Pose va Crescen-zining 2008-yilda to'g'ridan to'g'ri infratuzilma, malakali ishchi kuchi va rivojlangan institutlar kabi mavjud raqobatbardosh afzalliliklarga ega bo'lgan hududlarda qanday qilib klasterlashish tendensiyasini o'rganadi, bu boy va kam rivojlangan hududlar o'rtasidagi tafovutni kengaytirishi mumkin. Ularning tahlili shuni ko'rsatadi, to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar foydasini tengroq taqsimlash bo'yicha maqsadli siyosatsiz investitsiyalar muvozanatli mintaqaviy rivojlanishga emas, balki tengsizlikning kuchayishiga yordam berishi mumkin.

Xorijiy investorlardan texnologiya va bilimlarni mahalliy firmalarga o'tkazish to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar mintaqaviy rivojlanishga yordam beradigan asosiy mexanizmdir. 1998-yilda Borenszteyn, De Gregorio va Li to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar texnologik tarqalish orqali iqtisodiy o'sishga hissa qo'shishini ko'rsatdi, ammo bu imtiyozlar darajasi qabul qiluvchi mamlakatning yangi texnologiyalarni o'zlashtirish qobiliyatiga bog'liq. Ularning xulosalari to'g'ridan to'g'ri investitsiyalarning mintaqaviy rivojlanishga ijobjiy ta'sirini maksimal darajada oshirish uchun inson kapitali va innovatsion salohiyatga sarmoya kiritish muhimligini ta'kidlaydi.

Adabiyotlar tahlili xorijiy investitsiyalarning ko'p qirraliligi va ularning mintaqaviy rivojlanishga ta'sirini ta'kidlaydi. Unda institutsional sifatning muhim roli, mintaqaviy nomutanosiblikni kuchaytirishi uchun to'g'ridan to'g'ri investitsiyalar salohiyati, texnologik tarqalishning ahamiyati va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun e'tiborga olinishi lozim bo'lgan ekologik masalalar ko'rsatilgan. Bu tushunchalar shuni ko'rsatadi, xorijiy investitsiyalar samaradorligiga ta'sir etuvchi turli omillarni hisobga olgan holda mintaqaviy rivojlanishga ko'maklashishda ularning imkoniyatlaridan to'liq foydalananish uchun muhim yondashuv zarur.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqola O'zbekistonga alohida e'tibor qaratgan holda, mintaqaviy rivojlanishda xorijiy investitsiyalar samaradorligi bilan bog'liq muammolarni tahlil qilishga qaratilgan kompleks yondashuvni o'z ichiga oladi. Ushbu maqolada ma'lumotlarni to'plash, natijalarni tahlil qilish va hududiy rivojlanishda xorijiy investitsiyalar samaradorligini oshirish bo'yicha takliflar olish uchun foydalilanligan usullar ko'rsatilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonning mintaqaviy rivojlanish sari yo'lida xorijiy investitsiyalar sezilarli darajada ta'sir ko'rsatib, ko'plab muammolarga duch kelmoqda. Ushbu tahlil O'zbekistonning mintaqaviy rivojlanish borasidagi sa'y-harakatlarda duch keladigan umumiy muammolarni o'r ganadi va kengroq istiqbolni ta'minlash uchun xorijiy mamlakatlar tajribasi bilan o'xhashlik olib, yechimlarni taklif qiladi.

1-jadval: O'zbekistonning hududiy rivojlanishidagi muammolar

Mayjud muammolar	Muammo tavsifi
Iqtisodiy o'sishning notekisligi	Iqtisodiy faoliyat va xorijiy investitsiyalar boshqa hududlarni ortda qoldirib, muayyan hududlarda jamlangan.
Infratuzilmadagi kamchiliklar	Infratuzilmaning, xususan, transport va kommunal xizmatlarning yetarli emasligi iqtisodiy faoliyat va investitsiyalarga to'sqinlik qiladi.
Ish kuchi malakalarining mos kelmasligi	Mavjud ishchi kuchi ko'pincha xorijiy investorlarning talablarini qondirish uchun zarur bo'lgan malaka va ta'limga ega emas.
Normativ to'siqlar	Murakkab va ko'p vaqt talab qiluvchi tartibga solish tartiblari potensial xorijiy investorlarni to'xtatadi.
Cheklangan bozorga kirish	Logistika va tartibga solish to'siqlari tufayli mahalliy va xalqaro bozorlarga kirishdagi qiyinchiliklar.

Manba: Muallif ishlanmasi

Jadvalda O'zbekistonning hududiy rivojlanishiga to'sqinlik qilayotgan ko'p tomonlama muammolar ko'rsatilgan. Iqtisodiy o'sish va investitsiyalarning muayyan sohalarda kontsentratsiyasi mintaqaviy nomutanosiblikni kuchaytiradi. Infratuzilmadagi kamchiliklarni bartaraf etish va ishchi kuchi malakasini bozor talablariga moslashtirish xorijiy investitsiyalar uchun yanada qulay muhit yaratish yo'lidagi muhim qadamdir. Tartibga solish tartib-qoidalarini soddalashtirish va bozorga kirishni yaxshilash O'zbekiston hududlarining xorijiy investorlar uchun jozibadorligini yanada oshirishi mumkin.

Mintaqaviy rivojlanishni yaxshilash uchun yechimlar

Ushbu muammolarni hal qilish uchun O'zbekiston bir qator strategik yechimlarni ko'rib chiqishi mumkin:

- **Iqtisodiy faoliyatni markazsizlashtirish:** Muvozanatlari o'sishni ta'minlash uchun iqtisodiy faoliyatni turli mintaqalar bo'ylab taqsimlashni rag'batlanтиш.
- **Infratuzilmani rivojlantirish:** Iqtisodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash va investitsiyalarni jalb qilish uchun transport va kommunal xizmatlarga e'tibor qaratib, muhim infratuzilmaga sarmoya kiritish.
- **Ta'lim va kasbiy tayyorgarlik:** Ta'lim dasturlari va kasbiy ta'limni jahon bozori va xorijiy investitsiyalar uchun mo'ljallangan muayyan sektorlar ehtiyojlariغا moslashtirish.
- **Normativ islohot:** Xorijiy investitsiyalarni yanada shaffof va investorlar uchun qulay qilish uchun tartibga solish jarayonlarini soddalashtirish.
- **Bozorga kirishni yaxshilash:** Logistikani yaxshilash va mahalliy va xalqaro bozorlarga chiqishni yaxshilash uchun savdo bitimlari muzokaralarini olib borish.

Xorijiy davlatlar qo'llayotgan strategiyalarni o'rganish O'zbekiston uchun qimmatli tushunchalarni berishi mumkin. Quyidagi jadvalda tanlangan mamlakatlarning shu kabi muammolarni hal qilish bo'yicha tajribasi keltililgan.

2-jadval: Xorijiy rivojlanish tajribasidan olingan saboqlar

Mamlakat	Qabul qilingan strategiya	Asosiy natijalar
Janubiy Koreya	Ta'lim va yuqori texnologiyali sanoatga yo'naltirilgan investitsiyalar	Texnologiya va innovatsiyalar sohasida jahon yetakchisiga aylandi.
Chili	Iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va savdoni erkinlashtirish	Iqtisodiyotning barqaror o'sishi va xorijiy investitsiyalar ko'payishiga xizmat qildi
Estoniya	Raqamli transformatsiya va elektron boshqaruv	Davlat xizmatlarini yaxshilash va texnologik investitsiyalarni jalb qilishga katta hissa qo'shdil

Manba: Muallif ishlanmasi

Janubiy Koreyaning ta'lim va yuqori texnologiyali sanoatga e'tibor qaratilishi inson kapitali va kelajakka yo'naltirilgan sektorlarga sarmoya kiritish muhimligini ta'kidlaydi. Chilining iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va savdoni liberalallashtirish tajribasi turli iqtisodiy bazani yaratish va xorijiy sarmoyalarni jalb qilish uchun ochiq savdo siyosatining afzalliklarini ta'kidlaydi. Estonianing raqamli transformatsiyasi tartibga solish jarayonla-

rini soddalashtirish va biznes muhitini yaxshilash uchun elektron boshqaruv salohiyatini namoyish etadi. Bu misollar O'zbekistonning mintaqaviy rivojlanish va xorijiy investitsiyalarni ko'paytirishga intilishi borasida amaliy tushunchalar beradi.

- Ushbu muammolarni bartaraf etish bo'yicha quyidagi strategik yondashuvlar maqsadga muvofiq bo'ladi:
- **Markazsizlashtirish va iqtisodiy diversifikasiya:** O'zbekiston uchun muhim qadam – iqtisodiy faoliyatni Toshkent va boshqa yirik shaharlardan qishloq va kam rivojlangan hududlarga markazsizlashtirishdir. Bu agrobiznes, qayta tiklanadigan energiya va turizm kabi mintaqaviy ixtisosliklar va potensial o'sish sektorlarini aniqlash va targ'ib qilishni o'z ichiga oladi.
  - **Infratuzilmani modernizatsiya qilish:** Infratuzilmani nafaqat jismoniy ularish, balki raqamli infratuzilmani ham modernizatsiya qilish muhim ahamiyatga ega. Bu elektron tijorat va raqamli tadbirdorlikni qo'llab-quvvatlash uchun keng polosali internet va raqamli xizmatlar bilan bir qatorda yo'llar, temir yo'llar va aeroportlarni rivojlantirishni ham o'z ichiga oladi.
  - **Inson kapitalini rivojlantirish:** Ta'llim tizimini zamonaqiy iqtisodiyot ehtiyojlariga moslashtirish hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu nafaqat ta'llim sifatini oshirish, balki ishchi kuchini rivojlanayotgan bozor talablariga mos keladigan ko'nigmalar bilan jihozlash uchun kasbiy ta'llim va umrbod ta'llim dasturlariga e'tiborni qaratishni ham o'z ichiga oladi.
  - **Normativ va ma'muriy islohotlar:** Biznesni ro'yxatdan o'tkazish jarayonlarini soddalashtirish, byurokratik qog'ozbozlikni kamaytirish va me'yoriy-huquqiy bazaning shaffofligini oshirish sarmoyaviy muhitni sezilarli darajada yaxshilash imkonini beradi. Barcha tartibga soluvchi tasdiqlar uchun investorlar uchun yagona oyna markazini yaratish o'yinni o'zgartirishi mumkin.
  - **Bozorga kirishni kengaytirish:** Logistika va ta'minot zanjiri infratuzilmasini takomillashtirish, erkin savdo kelishuvlari bo'yicha muzokaralar olib borish bilan bir qatorda ichki va xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatini oshirishi mumkin. Bu, ayniqsa, O'zbekiston kabi dengizga chiqish imkoniga ega bo'lmagan davlatlar uchun muhim.

XULOSA

O'zbekistonning hududiy rivojlanishida xorijiy investitsiyalar samaradorligini oshirish yo'li murakkab va ko'p qirrali. Ushbu tahlil shuni ko'rsatdiki, notejis iqtisodiy o'sish, infratuzilma taqchilligi, ishchi kuchi malakasining mos kelmasligi, tartibga soluvchi to'siqlar va bozorga kirishning cheklanganligi kabi muammolarni hal qilish har tomonlama va muhim yondashuvni talab qiladi. Boshqa xalqlarning muvaffaqiyatlari strategiyalariga tayanib, bu saboqlarni o'zining kontekstiga moslashtirib, O'zbekiston o'zining mintaqaviy rivojlanishida o'zgarishlar davrining cho'qqisida turibdi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonning xorijiy sarmoyalarni jalb etish orqali mintaqaviy rivojlanish yo'li ham murakkab, ham istiqbolli. O'zbekiston ilg'or xalqaro tajribalarni qo'llash va rivojlanishning strategik yo'nalishlariga e'tibor qaratish orqali xorijiy investitsiyalar samaradorligini oshirishi, muvozanatli va barqaror o'sishga erishishi mumkin. Bu yo'li nafaqat siyosiy islohotlarni, balki O'zbekiston mintaqalari salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish, ularni Markaziy Osiyo markazida o'sish va innovatsiyalarning jonli dvigateliga aylantirish uchun umumiy qarash va sa'y-harakatlarni talab qiladi.

Foydalilanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Wu, Y., Wang, R., & Wang, F. (2023). Exploring the Role of Foreign Direct Investment and Environmental Regulation in Regional Ecological Efficiency in the Context of Sustainable Development. *Sustainability*, 15(11), 9104. <https://dx.doi.org/10.3390/su15119104>.
2. Fraymovich, D., & Kolosova, M. (2023). Foreign Investments As the Most Important Resource of Economic Development and the Object of Management. *Journal of International Economic Affairs*, 12(2), 4-8. <https://dx.doi.org/10.12737/2306-627x-2023-12-2-4-8>.
3. Chen, C. (2018). Impact of China's Outward Foreign Direct Investment on its Regional Economic Growth. *China & World Economy*, 26(3), 1-21. <https://dx.doi.org/10.1111/cwe.12240>.
4. Wu, Y.-Q., Lu, H.-X., Liao, X., Liu, J.-B., & Zhu, J.-M. (2021). Foreign Direct Investment, Regional Innovation, and Green Economic Efficiency: An Empirical Test Based on the Investigation of Intermediary Effect and Threshold Effect. *Complexity*, 2021, Article ID 7348599. <https://dx.doi.org/10.1155/2021/7348599>.
5. Dunning, J.H., & Lundan, S.M. (2008). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. Edward Elgar Publishing.
6. Rodríguez-Pose, A., & Crescenzi, R. (2008). "Research and Development, Spillovers, Innovation Systems, and the Genesis of Regional Growth in Europe." *Regional Studies*, 42(1), 51-67. <https://doi.org/10.1080/00343400701654186>.
7. Borensztein, E., De Gregorio, J., & Lee, J.-W. (1998). "How Does Foreign Direct Investment Affect Economic Growth?" *Journal of International Economics*, 45(1), 115-135. [https://doi.org/10.1016/S0022-1996\(97\)00033-0](https://doi.org/10.1016/S0022-1996(97)00033-0).
8. Gallagher, K.P., & Zarsky, L. (2007). *The Enclave Economy: Foreign Investment and Sustainable Development in Mexico's Silicon Valley*. MIT Press.

Yashi

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

